

การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Teachers Development for Learner Quality in the 21st Century)

ดร. เจริญ ภูวิจิตร*

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีมุมมองต่อสถานการณ์โลกที่มีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยมองว่าระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง สร้างกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างสร้างสรรค์และสามารถนำแนวความคิดปรับเข้ากับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปได้เหมาะสม และความจำเป็นที่เยาวชนหรือผู้เรียนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ทักษะการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนและนวัตกรรมทางการคิด คือ 3R ได้แก่ Reading (การอ่าน) Writing (การเขียน) และ Arithmetic (คณิตศาสตร์) และ 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์) Communication (การสื่อสาร) Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) การพัฒนาครูและผู้เรียนเพื่อการปรับให้เข้ากับบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงผ่านระบบการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อคุณภาพของครูผู้สอนและคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง บทความนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาครูเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นเยาวชนที่มีทักษะและสามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสร้างสรรค์ ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลง ดังคำกล่าวที่ว่าต้องการให้ผู้เรียน “เก่ง ดี มีสุข”

หากกล่าวโดยสรุปต่อบทความนี้ผู้เขียนมีมุมมองว่ากระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา มีภารกิจหลักที่ต้องเร่งพัฒนาทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน ให้มีคุณภาพก้าวทันทัดเทียมนานาชาติ มีทักษะและความคิดของการเป็นพลเมืองโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ต้องอยู่ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย นโยบายในการพัฒนาศักยภาพครู อาจารย์ โดยเน้นการอบรมและจัดสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ซึ่งการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นการเร่งด่วนเช่นเดียวกัน การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 และให้มีทักษะความรู้ความสามารถในการสอนเด็กผ่านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ที่ได้รับการสนับสนุนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา พร้อมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับบริบทของประเทศและบริบทของโลกในปัจจุบันได้ โดยครูสามารถเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในขณะเดียวกันจะต้องมีกระบวนการแนวทางในการส่งเสริม เสริมสร้างการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีระบบการรับรองการพัฒนาทางวิชาชีพ บริการทางการศึกษาและแผนความก้าวหน้าในวิชาชีพสำหรับครู

กระแสความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในด้านต่าง ๆ ของโลกปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ทำให้ทุกประเทศต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงตัวเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อน ประเทศชาติ ครูถือได้ว่าเป็นกลไกหลักทางการศึกษาที่จะเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ สร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพเพื่อรองรับการเป็นพลเมืองแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดหนึ่งเพื่อการเสริมสร้าง สมรรถนะสร้างมาตรฐานในความเป็นวิชาชีพครูเพื่อรองรับกระแสของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อมุ่งสู่การสร้างคุณภาพของผู้เรียน และจากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลายวาระโอกาสที่พระองค์ทรง พระราชทานไว้ในบริบทของความเป็นครู อาจารย์ในการสอนอบรมและพัฒนาผู้เรียนเพื่อการ เป็นพลเมืองที่ดี อาทิ

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัย วิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2503

“...ผู้ที่เป็นครู อาจารย์นั้น ใ้ว่าจะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการและในการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็กทั้งในด้านศีลธรรม จรรยาและวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกรับผิดชอบ ในหน้าที่ และในฐานะที่จะเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปข้างหน้า การให้ความรู้หรือที่เรียกว่า การสอนนั้น ต่างกับการอบรม การสอน คือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่วนการอบรมเป็นการฝึกจิตใจ ของผู้เรียนให้ซึมซาบติดเป็นนิสัย ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าสอนแต่อย่างเดียว ให้อบรมให้ได้รับ ความรู้ดังกล่าวมาแล้วด้วย...”¹

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2512 ความว่า

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความ เสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ จึงต้องจัดการศึกษาให้เข้มแข็ง ยิ่งขึ้น...”

และพระราชดำรัส ซึ่งพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวัง ดุสิต เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ความว่า

“...การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อม ทำได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว ...”²

* นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ กลุ่มความสัมพันธ์ต่างประเทศ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อดีตนักบริหารรัฐบาลอินเดีย ระดับปริญญาเอกทางรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย Jawaharlal Nehru, New Delhi, India

¹ ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 515/2559 รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เข้าถึงเมื่อ 23 ก.พ. 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/websm/2016/dec/515.html>

² Montfort College Primary Section,

เข้าถึงเมื่อ 23 ก.พ. 2560. เข้าถึงได้จาก http://www.mcp.ac.th/print_text.php?mm=22&sm=49&ssm=41&id=164

จึงเห็นได้ว่างานด้านการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง และเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาล ในการพัฒนาประเทศ พลเมืองของประเทศจะเป็นคนดี มีคุณภาพได้นั้น ย่อมต้องมาจากฐานของผู้เรียนในวัยเยาว์ เติบโตเป็นเยาวชนที่มีค่านิยมและทัศนคติที่ดี และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม ซึ่งแน่นอนว่าเครื่องมือสำคัญทางการศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน ก็คือ “ครู” หากครูได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ย่อมจะเชื่อมั่นและมั่นใจได้ว่าผู้เรียนย่อมมีคุณภาพ ความสำนึกรับผิดชอบ ในหน้าที่จะเป็นกำลังสำคัญในการเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักของภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพก้าวทันทัดเทียมนานาชาติ ภายใต้บริบท การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อ การศึกษา และเมื่อปี พ.ศ. 2555 ได้มีการจัดการประชุมผู้บริหารระดับสูงด้านการศึกษาของ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 35 (35th SEAMEO High Officials Meeting) ณ กรุงเทพมหานคร องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization) หรือเรียกโดยย่อว่า ซีมีโอ (SEAMEO) เป็นองค์การ ระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ และได้มีการลงนามในกฎบัตร เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511 โดยรัฐมนตรีศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสาธารณรัฐเวียดนาม (ใต้) ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ต่อมาสาธารณรัฐเขมรเข้าเป็นสมาชิก ในปี พ.ศ. 2514 และปี พ.ศ. 2549 สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์เลสเต เข้าเป็นสมาชิกล่าสุด และมีประเทศสมาชิกสมทบ 8 ประเทศ คือ สาธารณรัฐฝรั่งเศส เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ราชอาณาจักรสเปน ราชอาณาจักร นอร์เวย์ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ตลอดทั้งสมาชิกสมทบประเภทองค์กร โดยองค์การซีมีโอมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ร่วมมือในการส่งเสริมความรู้และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ระหว่างประชาชนในเอเชียอาคเนย์และภูมิภาคอื่น ๆ (2) ส่งเสริมและร่วมมือกับประเทศสมาชิก ในโครงการที่จะก่อประโยชน์ร่วมกันในด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม ตลอดจน ช่วยเหลือประเทศสมาชิก ในการพัฒนากิจกรรมด้านดังกล่าว (3) ถ่ายทอด เผยแพร่และเพิ่มพูน ความรู้ และ (4) พัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมาชิกแต่ละประเทศ ซึ่งการจัดการประชุมผู้บริหารระดับสูงด้านการศึกษาขององค์การรัฐมนตรี ศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 35 ดังกล่าว มีนายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานในพิธีเปิดการประชุมดังกล่าวฯ ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือด้านการศึกษาและความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีองค์การซีมีโอเป็นผู้ผลักดัน รัฐมนตรีได้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาของภูมิภาค อาทิ อัตราการออกกลางคันของนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในวิชาหลัก กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มี นโยบายในการพัฒนาศักยภาพครู อาจารย์ โดยเน้นการอบรมและจัดสื่อการเรียนการสอน ที่มีความหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ระหว่างประเทศในภูมิภาค รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ซึ่งเป็นการยกระดับความเชื่อมโยงการศึกษาและโลกของการทำงาน³ และเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2559 พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานเปิดการประชุม the 18th UNESCO-APEID international Conference “In Pursuit of Quality Education: The Past, Present, and Future” ณ โรงแรมฮอติเคย์ อินน์ กรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยในทุกพื้นที่ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ของยูเนสโก เนื่องจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถูกนำมาใช้นานกว่า 40 ปีแล้ว แต่ก็สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทของประเทศและบริบทของโลกในปัจจุบันได้⁴ ในส่วนของประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นพัฒนาครูตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการสอนเด็กให้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และการสนับสนุน การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้นั้น จะต้องให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของโลกปัจจุบันและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ อีกทั้งให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และมีความสามารถในด้านภาษา เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสามารถเข้าถึงความรู้ใหม่ๆ และพื้นฐานขององค์ความรู้ในอนาคต มีทักษะในโลกของการแข่งขัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงจากฐานความคิดจากการวิเคราะห์จากบริบทต่างๆ ได้

ดังนั้น การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (Perspectives) จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (Tradition Paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) ที่ให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ — ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การจูงใจตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อม และเหนืออื่นใด คือ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (The Ability to Handle Knowledge Effectively in order to Use It Creatively) ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาผู้เรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก (Optimism) ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข⁵ ซึ่งการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทยนั้น ได้มีการศึกษาโดย

³ Bureau of International Cooperative, การประชุมผู้บริหารระดับสูงด้านการศึกษาขององค์การซีบีไอ ครั้งที่ 35, 28 November 2012, เข้าถึงเมื่อ 23 ก.พ. 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.bic.moe.go.th>

⁴ สำนักงานรัฐมนตรี, การประชุมนานาชาติ UNESCO-APEID, ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 446/2559 เข้าถึงเมื่อ 23 ก.พ. 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.mhkpeo.go.th/news-12.html>

⁵ สำนักแผนและประกันคุณภาพการศึกษา, การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21: แนวทางการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21, หน้า 2 เข้าถึงเมื่อ 7 มี.ค. 2560. เข้าถึงได้จาก <http://www.ptu.ac.th/quality/data/download/1.8.pdf>

สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ ที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในโครงการวิจัยเรื่อง “การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21” พบว่า กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมของประเทศฟินแลนด์ กำหนดการจัดการเรียนการสอนของฟินแลนด์แบบไม่มีความตายตัว เปิดโอกาสให้ครูเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่กลุ่มนักเรียนในความรับผิดชอบของตนอย่างอิสระ สามารถเลือกใช้ตำราได้อย่างหลากหลาย กล่าวคือ ครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างแท้จริง สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้และการเจริญเติบโตที่ดีของนักเรียนทั้งในแง่ของกาย จิต สังคม และสุขภาพ โดยโครงการวิจัยเรื่องการกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 นี้ หวังให้นักเรียนมีความอยากรู้ อยากเห็น สร้างแรงบันดาลใจเพื่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น มีทิศทางของตนเอง ประกอบทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ โดยการให้โจทย์ปัญหาที่ท้าทาย กระบวนการเรียนรู้หลัก คือ การนำทางให้นักเรียนตั้งเป้าหมายของตนเองได้ พร้อมทั้งยังสามารถประเมินตนเองได้ ในขณะเดียวกัน นักเรียนจะต้องได้รับโอกาสเพื่อการร่วมปฏิบัติในเชิงสร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของตนเอง⁶

การที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นการเร่งด่วน จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเริ่มวิเคราะห์ตั้งแต่ปี 2557-2558 โดยองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (โออีซีดี) และมีการรายงานผลมายังสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) นายกมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา (เลขาฯ สกศ.) ได้กล่าวว่า จากรายงานพบว่า ระบบการศึกษาของไทยยังพัฒนาไม่ถึงขีดที่จะสร้างคนไทยให้มีความสามารถและทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเมื่อพิจารณาด้านหลักสูตรพบว่าประเทศไทยมีหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ทางการศึกษา คือ หากประเทศต้องการผลิตบุคลากรในลักษณะใด ก็ต้องให้หลักสูตรไปในทิศทางนั้นและต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ไม่ใช่ร่างขึ้นเอง รวมถึงต้องมีข้อเสนอแนะ วิธีการถ่ายทอดบทเรียนให้แก่ครูด้วย ไม่ใช่เขียนแผนอย่างดี แต่ครูไม่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้" แม้แต่ในส่วนของการประเมินผลนักเรียน ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผล ยังออกข้อสอบตามใจครู ไม่สอดคล้องกับการประเมินและไม่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงของนักเรียน" นายกมลกล่าวต่อว่า ในส่วนของครูและผู้บริหารโรงเรียนก็พบว่า การบริหารบุคลากรครูยังขาดประสิทธิภาพ การบรรจุครูยังมีปัญหา การเตรียมความพร้อมครูก่อนเข้าสู่วิชาชีพ และการพัฒนาศักยภาพครูยังไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นไทยควรจัดทำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมครูก่อนเข้าสู่วิชาชีพ และส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา พบว่า แต่ละรัฐบาลพยายามให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่า การใช้เทคโนโลยีแต่ละโรงเรียน

⁶ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์, การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21, รายงานผลการศึกษานับสมบูรณ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 261 – 262.

มีความแตกต่างกันมาก โดยไทยมักลงทุนแต่อุปกรณ์ แต่เรื่องเนื้อหา การบำรุงรักษา และการพัฒนาครูยังลงทุนน้อย⁷

การพัฒนาครูตามทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้มีความพร้อมในความเป็นวิชาชีพครู มีสมรรถนะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ได้มีการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาครูในหลากหลายบริบท อาทิ

ภาสกร เรืองรอง และ ประหยัด จิระวรพงศ์⁸ ร่วมกับ วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรัณยู หมื่นเดช, ชไมพร ศรีสุราช⁹ ได้ศึกษาเรื่อง “เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21” พบว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง โดยต้องพัฒนาทักษะด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามา มีบทบาทอย่างมากในวงการศึกษากันในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา นอกจากนี้ครูไทยในอนาคตยังต้องมีความรู้จริงในเรื่องที่สอน และต้องมีเทคนิควิธีการให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ รวมทั้งจัดกิจกรรมเชื่อมโยงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก ฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นทีมเป็นนักร้องแบบกิจกรรม การเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และแสดงออกซึ่งความรักและความห่วงใยต่อนักเรียน ทั้งนี้กระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าทุกภาคส่วนช่วยกัน หาทางลดปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาครู ซึ่งแนวทางและความเป็นไปได้ในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องดำเนินการทั้งด้านนโยบายและด้านการพัฒนาตนเองของครูควบคู่กันไป จึงจะทำให้ครูเป็นครูยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง¹⁰

สุพรรณิ อารรณ์ และ แก้วเวียง นานาผล ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27” พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของครูแต่ละคนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ไม่มากนัก เคยเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์แต่ไม่เคยลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างจริงจัง ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ขาดเอกสารและบุคลากรที่จะช่วยแนะนำในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิด ครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยต้องการให้มีจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ มีการสนับสนุนด้านเอกสาร บุคลากร มีการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือและฝึกปฏิบัติจนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้ และครูทุกคนมีความต้องการที่จะจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ จากการฝึกปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการ

⁷ ไทยโพสต์, ยูเนสโกชำแหละการศึกษาไทยล้มเหลว, Friday, October 30, 2015 <http://www.thaipost.net/>

⁸ อาจารย์ภาควิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

⁹ นิสิตปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

¹⁰ ภาสกร เรืองรอง และ คณะ, เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21 (EDUCATIONAL TECHNOLOGY VS THAI TEACHERS IN 21ST CENTURY), Panyapiwat Journal, Vol.5 Special Issue May 2014, บทคัดย่อ, หน้า 195.

เรียนรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์มาให้ความรู้และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง จนครูทุกคนสามารถจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ได้¹¹

วสันต์ ปานทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” พบว่า คุณลักษณะครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความรู้และทักษะ ด้านเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและประเมินผลการพัฒนา โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ 9 ปัจจัย คือ เจตคติต่อวิชาชีพครู ความรู้ทางวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การพัฒนาตนเอง การจัดกระบวนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทีมงาน วัฒนธรรมการเรียนรู้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิธีการพัฒนามี 15 วิธี คือ การฝึกอบรม การดูตัวอย่างโดยการฝังตัว การศึกษาจากคู่มือ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตนเองให้มีหลักวิชา หลักคิด หลักปฏิบัติ การพัฒนาตนเองโดยแสวงหาความรู้รอบด้าน แล้วสรุปข้อเท็จจริง การศึกษาความสำเร็จของผู้ร่วมงานและเพื่อนร่วมวิชาชีพ การจัดการความรู้ การเป็นที่ปรึกษา การสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง การเป็นกัลยาณมิตร รู้ทุกข์ รู้สุข กิจกรรมการคุยกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การเสวนาเป็นเนืองนิตย์สร้างกลุ่มที่หลากหลาย ขยายชุมชน และกิจกรรมแลกเปลี่ยนภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ของรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คือ องค์ประกอบเชิงระบบ กระบวนการพัฒนา และระดับการพัฒนา ในองค์ประกอบเชิงระบบนั้นมุ่งสู่ผลผลิตซึ่งเน้นคุณลักษณะของครูเพื่อศิษย์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตน ด้านความรู้และทักษะ และด้านการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลไปยังคุณลักษณะและทักษะผู้เรียน ส่วนกระบวนการพัฒนาครูเพื่อศิษย์มี 5 ขั้นตอน คือ วินิจฉัยความต้องการจำเป็น กำหนดจุดประสงค์และขอบข่าย กำหนดวิธีการพัฒนา ดำเนินการพัฒนา ประเมินผลการพัฒนา และระดับการพัฒนาครูเพื่อศิษย์มี 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร และพบว่าผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครู เพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด¹²

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ โออีซีดี (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ได้ศึกษาเรื่อง “ครูแห่งศตวรรษที่ 21 (Teachers for the 21st Century)” โดยได้กล่าวถึงการพัฒนาอาชีพครูผ่านการประเมินซึ่งประเทศสิงคโปร์มีการส่งเสริม เสริมสร้างการพัฒนาครูด้วยระบบการจัดการการปฏิบัติงานที่เรียกว่า “ระบบการบริหารจัดการการเสริมสร้างการปฏิบัติงาน (Enhanced Performance Management System: EPMS)” ซึ่งถูกนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบในปี 2548 และเป็นส่วนหนึ่งของอาชีพและระบบการรับรองภายใต้ “การพัฒนาวิชาชีพบริการทางการศึกษา และ

¹¹ สุพรรณิ อารม และ แก้วเวียง นานาผล , การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนผาน้ำทิพย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27, วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์ 9 (2): ก.ค.-ธ.ค. 2557, บทความย่อ, เข้าถึงเมื่อ 6 มีนาคม 2560
เข้าถึงได้จาก <http://www.graduate.ubru.ac.th/ubru-journal/assets/onlinefile/1436239505.pdf>

¹² วสันต์ ปานทอง, รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ปีที่ 15 ฉบับพิเศษ พ.ศ. 2556, บทความย่อ.

แผนความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Education Service Professional Development and Career Plan: Edu-Pac)” สำหรับครูเพื่อการพัฒนาศักยภาพของพวกเขาให้มีความสมบูรณ์ที่สุด โครงสร้างนี้ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความก้าวหน้าในอาชีพ 2) การรับรองผ่านการได้รับรางวัลที่เป็นตัวเงิน และ 3) ระบบการประเมิน Edu-Pac นั้นยอมรับว่าครูมีแรงบันดาลใจที่แตกต่างกัน จึงมีการกำหนดแนวทางอาชีพของครูเป็น 3 แนวทาง คือ 1) แนวทางอาชีพทางการสอน ซึ่งกำหนดให้ครูทำหน้าที่ในชั้นเรียนและมีความก้าวหน้าไปสู่ระดับใหม่ของการเป็นหัวหน้าครู 2) แนวทางของการเป็นภาวะผู้นำ เป็นแนวทางที่จัดหาโอกาสเพื่อครูไปสู่ตำแหน่งภาวะผู้นำในโรงเรียนและในสำนักงานใหญ่ของกระทรวง และ 3) แนวทางของผู้เชี่ยวชาญอาวุโส เป็นแนวทางที่ครูมีส่วนร่วมกับสำนักงานใหญ่ของกระทรวง เพื่อไปสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญหลักที่มากด้วยทักษะความรู้ในสาขาเฉพาะทางการศึกษา ซึ่งแนวทางการพัฒนาครูดังกล่าวนี้จะนำสิ่งไปสู่การเป็นผู้นำ EPMS นั้นอาศัยอยู่บนพื้นฐานของสมรรถนะ และกรอบของความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมทางวิชาชีพสำหรับแต่ละแนวทาง เป็นการพัฒนาในรูปแบบของการสนับสนุน การปฏิบัติงานและการปรับปรุงตัวครู กระบวนการจะเกี่ยวข้องกับ การวางแผน การปฏิบัติงาน การสอนงาน และการประเมิน ในการวางแผนการปฏิบัติงานครูจะเริ่มต้นด้วยการประเมินตนเองและพัฒนาเป้าหมายสำหรับการสอน การปรับปรุงและสร้างนวัตกรรมการสอนที่โรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาตนเอง ครูต้องจัดทำรายงานต่อหัวหน้าฝ่ายเพื่อนำไปสู่การอภิปรายเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งมีการสอนงานตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงระหว่างเวลากลางปีจะเป็นการทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เมื่อเจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบรายงานของครูได้พบกับครูก็จะมีอภิปรายร่วมกันในความก้าวหน้าและความต้องการของครู ในการประเมินผลการปฏิบัติงานจะนับเวลาไปถึงระยะสิ้นปี เจ้าหน้าที่ที่ดูแลรายงานทำหน้าที่กำกับประเมินโดยการสัมภาษณ์และทบทวนการปฏิบัติงานจริง โดยเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานที่ได้วางแผนมาก่อนแล้ว คะแนนการปฏิบัติงานที่ได้รับจะมีผลต่อการได้รับโบนัสผลการปฏิบัติงานประจำปี ระหว่างระยะของการประเมินการปฏิบัติงาน การพิจารณาในเรื่องการเลื่อนระดับตำแหน่งจะเป็นระดับขั้นตอนต่อไปที่ดำเนินการบนฐานของศักยภาพที่เป็นปัจจุบัน การพิจารณาเกี่ยวกับศักยภาพของครูที่เป็นปัจจุบัน จะดำเนินการโดยการปรึกษากับเจ้าหน้าที่อาวุโสผู้ทำงานกับครู และบนฐานของการสังเกต การอภิปรายร่วมกับครู หลักฐานของผลงาน และความรู้ของครูที่เป็นผลงานต่อโรงเรียนและชุมชน¹³

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพครู อาจารย์ ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในด้านการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นพัฒนาครูตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และความสามารถในการสอนเด็กให้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้จะต้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยเน้นการพัฒนา

¹³ OECD, *Teachers for the 21st Century: Using Evaluation to Improve Teaching*, OECD Publishing, 2013, p. 69.

อบรมครู ให้ครูมีองค์ความรู้ในการจัดสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยกระดับคุณภาพการศึกษา นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับบริบทของประเทศและบริบทของโลกในปัจจุบันได้ ถึงแม้ว่าระบบการศึกษาของไทยยังพัฒนาไม่ถึงขีดที่จะสร้างคนไทยให้มีความสามารถ และทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 แต่หากมีการกำหนดการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยแบบไม่มีความตายตัว ให้มีความยืดหยุ่นเปิดโอกาสให้ครูเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่กลุ่มนักเรียนในความรับผิดชอบของตนอย่างอิสระ ครูสามารถเลือกใช้ตำราได้อย่างหลากหลาย ครูสามารถเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และมีความสามารถในด้านภาษา เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสามารถเข้าถึงความรู้ใหม่ๆ และพื้นฐานขององค์ความรู้ในอนาคต มีทักษะในโลกของการแข่งขันและรองรับการเปลี่ยนแปลงจากฐานความคิดในการวิเคราะห์บริบทต่างๆ ได้ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้และการเจริญเติบโตที่ดีให้กับผู้เรียน ทั้งในแง่ของกายภาพ จิตใจ สังคม และสุขภาพที่ดี ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีกระบวนการแนวทางในการส่งเสริม เสริมสร้างการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีระบบรับรองการพัฒนาทางวิชาชีพบริการทางการศึกษา และแผนความก้าวหน้าในวิชาชีพสำหรับครู

หากต้องการให้ผู้เรียนมีคุณภาพทักษะในศตวรรษที่ 21 ตลอดทั้งทักษะในโลกของการแข่งขันในบริบทต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาครูให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความรู้ในงานทางวิชาชีพ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน มุ่งมั่นกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เสริมสร้างครูให้มีศักยภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้จริงในเรื่องที่สอนเพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนได้ด้วยตนเอง มุ่งการทำงานเป็นทีมภายใต้บรรยากาศของวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ จิตมุ่งบริการ ให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณลักษณะของครูที่ดี มีคุณภาพ เปี่ยมสมรรถนะเพื่อนำไปสู่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ “เก่ง ดี มีสุข” เข้าใจในหลักศีลธรรมจรรยาและวัฒนธรรม มีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ รู้คิด รู้วิเคราะห์ มีความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของความเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพรองรับการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างราบรื่น

ทำยนี้มื่ออีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาครูเพื่อมุ่งคุณภาพผู้เรียนนั้นคือการกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่องเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งและผลการประเมินครูนั้นต้องนำไปสู่ความคาดหวังของครูด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบตัวเงิน โบนัส ค่าตอบแทน การปรับเลื่อนตำแหน่งที่ก้าวหน้าสูงขึ้น หรือรางวัลที่สร้างการยอมรับความภาคภูมิใจให้แก่ครู ภายใต้แนวทาง ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดังนั้น การพัฒนาครูในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย การปรับปรุงตัวครู การประเมินครู เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ต้องอยู่บนฐานของการมีส่วนร่วมและหลักฐานของผลงานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อคุณภาพครูและคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21